

Posudek na magisterskou diplomovou práci Petry Dundáčkové

Egon Bondy a jeho ateismus. Porovnání odborných a beletristických děl

Diplomantka si zvolila zajímavé téma, když chce interpretovat spisy Zbyňka Fišera / Egona Bondyho pod zorným úhlem otázky po Bohu, resp. ateismu. Téma se nachází na mezioborovém rozhraní dějin idejí, filosofie, religionistiky a literární vědy.

Struktura práce je vystavěna přehledně. Oceňuji, že hned na začátku autorka formuluje srozumitelně své výzkumné otázky, a že na konci se k nim vrací a podává odpovědi, které vyplynuly z analýz, tvořících vlastní obsah diplomové práce.

Metodologická úvodní část je značně obsáhlá a je na ní patrné, jak autorka poctivě hledala vhodné přístupy. Její apropiace a aplikace Ricoeurovy metody (jejími vlastními slovy „analogie“) je však podle mého mínění příliš odvážná. Byť je pro Ricoeura historiografické psaní narativní, přenesení postupů na beletrii je z teoretického hlediska velmi těžko obhajitelné. Můžeme spíše hovořit o tom, že čtení Ricoeura diplomantku volně inspirovalo, a v tom smyslu je věc, myslím, v pořádku.

Oddíl věnovaný Bondyho biografii se jeví jako nejméně šťastně uchopená část práce. Charakteristika životních dat a peripetií je sice dostačující a jejich zasazení do širšího dobového kulturně-politického kontextu je uspokojivé, chybí tu však analytičtější přístup, který by se vztahoval k výzkumným otázkám práce. Nedozvíme se vůbec nic o Bondyho formálních náboženských filiacích a autorka neuvažuje o souvislostech mezi otázkou náboženství / ateismu a životní praxí či událostmi. Přes úspornou stylizaci působí proto druhá část práce poněkud „prázdně“.

Hutnější je třetí část, věnovaná „blízkému čtení“ vybraných textů a srovnávání zjištěných charakteristik. Tato část se jeví jako jádro práce a lze ji považovat za uspokojivou. Je třeba ocenit, že autorka odůvodňuje výběr dvou srovnávaných textů, jestliže jinak v práci přesvědčivě dokládá dobrou znalost mnohem početnějšího souboru Bondyho filosofických i beletristických textů. Jak rozbor beletrie, tak i charakteristika substanční a nesubstanční ontologie v Bondyho pojetí jsou podány uspokojivě. Text mi připadá snad až příliš přesycený doslovnými citacemi, i když chápu snahu autorky co nejvýstižněji doložit postup analýzy.

Co zde však dosti naléhavě schází, je zařazení obou částí Bondyho psaní do literárněvědného respektive filosofického kontextu. Jedině taková kontextualizace by mohla odpovědět na otázku, již si však autorka ani neklade, totiž na jaké jiné texty, autory a myšlenky Bondyho postoje a ideje navazovaly, jak a na co reagoval, atd. Taková práce by byla možná náročnější, než je přiměřené magisterské diplomové práci, přesto bych uvítala, kdyby si autorka byla úskalí vědoma; připadá mi, že v tomto smyslu podlehla (auto)mytologizaci jedinečnosti studovaného autora, který jako by byl vytržen z okolního světa – což je ovšem v rozporu s předchozí kapitolou, která ukazovala jeho praktické začlenění do kulturních „kroužků“.

Netroufám si hodnotit religionistickou komponentu analýzy, přesto se mi však zdá, že by si větší pozornost zasloužilo sledování diference mezi církevním a filosofickým náboženským postojem. Jestliže autorka sleduje Bondyho – a v závěru velmi explicitně dokonce v rovině „proroka“ – jako specificky náboženského myslitele, bylo by zřejmě třeba přesněji objasnit, zda a případně do jaké míry pro Bondyho souvisel pojem „ateismu“ s absencí církevní struktury.

Diplomantka ve své práci prokázala schopnost pracovat s informačními zdroji v oboru dějin idejí a samostatně rozvíjet analýzy i vyvozovat z nich závěry. V tomto smyslu je práce uspokojivá a navrhuji ji k obhajobě. Vzhledem k výše naznačeným výhradám navrhuji klasifikaci 2 (velmi dobře) nebo 3 (dobře) v závislosti na průběhu obhajoby.

Prof. Dr. Milena Bartlová

EKDD FHS UK

15. července 2015